

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/68/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112216346
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Gandžala, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2012:6112216346.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci starostlivosti o maloletého F. A., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom ako otec, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici, dieťaťa rodičov - matky S. A., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom K. XXXX/XX, XXX XX A., právne zastúpenej JUDr. Zuzanou Miadokovou, advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom Kalinčiakova 2, 974 05 Banská Bystrica, a otca Q. R., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Na D. XX/X, XXX XX S., v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia o úprave styku s maloletým, na základe odvolania matky proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/179/2012-53 zo dňa 22. 08. 2012, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu č. k. 32P/179/2012-53 zo dňa 22. 08. 2012 m e n í tak, že matka je o p r á v n e n á stykať sa s maloletým F. A., nar. XX. XX. XXXX (ďalej len „maloletý“) každú nedeľu v dobe od 09.00 hod. do 12.00 hod. v mieste trvalého bydliska maloletého, za prítomnosti otca maloletého Q. R., nar. XX. XX. XXXX, ktorý je povinný tento styk umožniť.

Toto predbežné opatrenie t r v á do právoplatného skončenia konania vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/179/2012.

odôvodnenie:

Okresný súd uznesením zo dňa 22. 08. 2012 rozhodol o návrhu matky maloletého (ďalej len „matka“), ktorým sa domáhala nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by bol upravený jej styk s maloletým v rozsahu - každý týždeň v čase od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod. tak, že tento návrh zamietol.

V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že matka odôvodnila predmetný návrh na nariadenie predbežného opatrenia tým, že „otec jej bezdôvodne bráni v styku s maloletým, čo otec nepoprel, ale zároveň uviedol dôvod, pre ktorý matke neumožnil kontakt s maloletým a to požívanie alkoholických nápojov zo strany matky, pod vplyvom ktorých si maloletého prišla prevziať. Takéto tvrdenie otca korešponduje aj so správou zo sociálneho zisťovania, podľa ktorej matka maloletého, ak sa zdržiava v mieste posledného svojho bydliska, bola videná v pohostinskom zariadení spolu so svojim priateľom, s ktorým spolu požívali alkoholické nápoje.“ Následne okresný súd konštatoval, že „z celého opatrovaneckého spisu maloletého, ale najmä z podaní a vyjadrení matky nevyplýva, kde sa matka v súčasnosti zdržiava a či má vytvorené podmienky na realizáciu styku s maloletým.“ Zároveň poukázal na to, že „účelom úpravy styku oprávneného rodiča, v danom prípade matky, je zabezpečiť výkon rodičovského práva a zároveň povinnosti podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa rodičom, ktorý s maloletým dieťaťom nežije v spoločnej domácnosti, s poskytnutím pocitu istoty, bezpečia maloletému dieťaťu, ktoré ho vzhľadom na svoj vek (10 mesiacov) potrebuje.“ V tejto súvislosti uviedol, že „nespochybňuje, že aj samotné maloleté dieťa má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov t.j. aj zo strany matky. Styk oprávneného rodiča s maloletým dieťaťom však musí

byť v záujme maloletého dieťaťa, nesmie ohroziť jeho zdravie, psychiku a pre samotné maloleté dieťa nemôže byť traumatizujúce, čo prevažuje nad zabezpečením výkonu rodičovského práva a zároveň povinnosti oprávneného rodiča, t.j. matky podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa.“ Keďže „matka maloletého súdu právne relevantným spôsobom svoje tvrdenie uvedené v návrhu neosvedčila“ a okrem toho „súd doposiaľ vykonaným dokazovaním nemal preukázanú schopnosť matky zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloletého, vytvorenie vhodných bytových podmienok pre realizáciu styku s maloletým“, jej návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by bol upravený jej styk s maloletým zamietol. Záverom poznamenal, že „je len na matke, aby sa domáhala svojho kontaktu s maloletým bez známkov požitia alkoholických nápojov (...), nakoľko z vyjadrenia otca vyplynulo, že jej nebude brániť v kontakte s maloletým, pokiaľ jej zdravotný stav jej umožní zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloletého.“

Proti tomuto uzneseniu podala matka (prostredníctvom právnej zástupkyne) v zákonnej lehote odvolanie v ktorom žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a aby nariadil predbežné opatrenie, ktorým by rozhodol, že je oprávnená stýkať sa s maloletým v rozsahu - každý týždeň v čase od piatku od 10.00 hod. do nedele do 17.00 hod.. Odvolanie odôvodnila tým, že okresný súd „dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam“ a „nesprávne posúdil právne okolnosti súdneho sporu“. Konkrétne namietala, že okresný súd zamietol jej návrh na nariadenie predbežného opatrenia „na základe jednostranných a neoverených tvrdení otca, ktoré nemajú nič spoločné s realitou a sú zavádzajúce.“ Tvrdenie otca, že sa a nedokáže o maloletého postarať, že je v tomto smere neschopná a že sa hneď po narodení o maloletého staral sám, je podľa nej „absolútne klamstvo“. Zdôraznila, že „nie je alkoholička, nikdy ňou ani nebola a ani sa neflákala po pohostinstvách. Toto tvrdenie otca je lož.“ Rovnako je „nehorázna lož“ i tvrdenie otca, že nejaví o maloletého záujem. Konštatovala, že s maloletým sa „pokúša stretnúť každý deň, či už telefonicky, alebo osobne v mieste bydliska otca. Kvôli maloletému cestuje z A. niekoľkokrát každý týždeň. Otec dieťaťa jej však bráni v styku s dieťaťom a rôznymi zámienkami, klamstvami a výhovorkami jej neumožňuje uplatniť si svoje rodičovské práva. Naposledy ju poslal preč, s tým, že má prísť s papierom, ktorý ju oprávňuje vidieť dieťa.“ V súvislosti s pochybnosťami ohľadom jej pobytu uviedla, že „neprespáva po hoteloch“ a „býva v A. v mieste trvalého bydliska, ktoré uviedla v návrhu a do A. A. chodí len za účelom vidieť syna niekoľkokrát do týždňa. Ak otec dieťaťa tvrdí niečo iné, nech svoje tvrdenia preukáže aj inak ako ohováraním a vypisovaním listov na súd.“ Vzhľadom na uvedené skutočnosti a najmä „s ohľadom na skutočnosť, že otec zámerne klame a zavádza súd“ a jej „neumožňuje vykonávať jej rodičovské práva a povinnosti, ani styk s dieťaťom“, ako i „s ohľadom na prvoradá záujem maloletého a zabezpečenie jeho zdravého rozumového, citového a duševného rozvoja, ktorý mu zo strany otca poskytovaný nie je“, žiadala o zmenu prvostupňového rozhodnutia vo vyššie uvedenom smere.

Otec a kolízny opatrovník maloletého sa k odvolaniu matky nevyjadrili.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec prejednal podľa ustanovenia § 212 ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 220 O.s.p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 3).

Z obsahu spisu vyplýva, že v tomto prípade sa jedná o predbežné opatrenie, ktorého nariadenia sa domáha matka po začatí konania vo veci samej (týkajúcej sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému).

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 102 ods. 2 O.s.p., v konaní, ktoré môže súd začať aj bez návrhu, úkony podľa odseku 1 vykoná aj bez návrhu.

Keďže ustanovenie § 102 O.s.p. predbežné opatrenie vydané v priebehu konania bližšie neupravuje, ďalšie otázky takéhoto predbežného opatrenia sa primerane spravujú ustanoveniami § 74 až 77 O.s.p..

Z ustanovenia § 74 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že súd môže nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Zo zákonnej úpravy predbežného opatrenia vyplýva, že sa jedná o inštitút, ktorého základnou funkciou je dočasne upraviť pomery účastníkov, pričom nárok (prípadne právo) nemusí byť nepochybne preukázaný, musí však byť osvedčený. Miera osvedčenia sa riadi vždy konkrétnou situáciou. Zo zákonnej úpravy predbežného opatrenia je tiež zrejmé, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodit' nutnosť dočasnej úpravy pomerov, pričom vždy je potrebné posúdiť, či touto dočasnou úpravou pomerov nedochádza k zásahu do základných práv jednotlivých účastníkov nad nevyhnutnú mieru a či dočasná úprava pomerov sleduje legitímny cieľ. V prípade, ak sa predbežné opatrenie týka dočasnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu (čo je i v tomto prípade), je potrebné starostlivo zvážiť, či dočasná ochrana subjektívne práva rodiča nie je v rozpore s objektívnym záujmom maloletého dieťaťa, ktorý musí byť pri rozhodovaní dominantný.

V tomto prípade je nesporné, že rodičia maloletého spolu nežijú. Na okresnom súde prebieha konanie vo veci samej (vedené pod sp. zn. 32P/179/2012), týkajúce sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. V rámci tohto konania bolo uznesením č.k. 32P/179/2012-21 zo dňa 02. 08. 2012 nariadené predbežné opatrenie, ktorým okresný súd maloletého dočasne zveril do osobnej starostlivosti otca, ktorý je oprávnený ho zastupovať, spravovať jeho majetok v bežných veciach. Matku zaviazal prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na maloleté nezaopatrené dieťa určenej osobitným zákonom, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca, počnúc dňom doručenia rozhodnutia matke. Okresný súd zároveň určil, že toto predbežné opatrenie trvá do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod spis. zn. 32P/179/2012. Uvedené uznesenie okresného súdu bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 15CoP/57/2012-65 zo dňa 28. 08. 2012. Keďže v rámci uvedenej dočasnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností nedošlo k úprave styku matky s maloletým a (ako vyplýva z obsahu spisu) ani medzi rodičmi maloletého nedošlo v tomto smere k dohode, matka podala predmetný návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Ako už bolo uvedené, okresný súd tento jej návrh z vyššie uvedených dôvodov zamietol.

Odvolačný súd toto rozhodnutie prvostupňového súdu nepovažuje za vecne správne, pretože podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd nemal (a v tejto fáze konania, kedy ešte neprebehlo dokazovanie ani objektívne nemohol mať) dostatočne osvedčenú skutočnosť vyplývajúcu z tvrdení otca, že matka pri pokusoch o styk bola pod vplyvom alkoholu. Ak v tejto súvislosti okresný súd vychádzal (okrem zatiaľ neoverených tvrdení otca) aj zo Správy zo sociálneho zisťovania (č. l. 14 - 15 spisu), z ktorej má vyplývať, že „matka maloletého, ak sa zdržiava v mieste posledného svojho bydliska, bola videná v pohostinskom zariadení spolu so svojim priateľom, s ktorým spolu požívali alkoholické nápoje“, tak v tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že bližšie nešpecifikovaná pracovníčka Obecného úradu Hrochoť uviedla, že túto skutočnosť „údajne videli obyvatelia obce“. Ide teda o nekonkrétnu a sprostredkovanú informáciu, na ktorú bez jej overenia z iného zdroja nemožno prihliadať. Odhliadnuc od toho, ak by táto informácia aj bola pravdivá, nevyklucuje možnosť, že matka požívala alkoholické nápoje v pohostinstve až po tom, ako sa pokúšala o styk s maloletým. Rovnako nebola dostatočne osvedčená ani ďalšia okolnosť, ktorá bola dôvodom zamietnutia návrhu na nariadenie predmetného opatrenia a to, že nie je zrejmé kde sa matka v súčasnosti zdržiava. Skutočnosť, že nebolo zistené, či matka „má vytvorené podmienky na realizáciu styku s maloletým“ môže mať (a aj má) význam pri úvahách o rozsahu a mieste styku, avšak sama osebe nemôže byť dôvodom neumožnenia, resp. odmietnutia dočasnej úpravy styku.

Vychádzajúc z uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že v prejednávanej veci neboli osvedčené žiadne také okolnosti, ktoré by boli dôvodom na odmietnutie dočasnej úpravy styku matky s maloletým,

teda konkrétne na zamietnutie jej návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Zároveň však odvolací súd musí konštatovať, že nemá osvedčené ani to, že matka je objektívne schopná zabezpečiť vhodné prostredie pre styk s maloletým v ňou požadovanom rozsahu, tak, aby to nebolo v rozpore s objektívnym záujmom maloletého. Táto pochybnosť je dôvodná i preto, že matka nebola v poslednom období s maloletým v pravidelnom dlhodobejšom (niekoľkodňovom) styku a náhla a pomerne radikálna zmena v tomto smere by u maloletého mohla, vzhľadom na jeho vek, vyvolať negatívne psychické, prípadne i zdravotné problémy.

Odvolací súd na základe vyššie uvedených skutočností a i v záujme toho, aby nedošlo k nedôvodnému narušovaniu, resp. obmedzovaniu vzťahu medzi matkou a maloletým, odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Toto rozhodnutie je dočasné a bude trvať len do právoplatného skončenia konania vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/179/2012 (§ 76 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.